

TIKĖJIMO TIESŲ TILTAI

1975 m. birželio 20 d., tuojau po teismo, Nijolės brolis nunešė seseriai šiltus drabužius, bet Vilniaus KGB izoliatoriaus viršininkas Petrauskas atsisakė juos priimti. Tos pačios dienos vakare Nijolė Sadūnaitę išgabeno į Mordoviją.

Pskovo kalėjimo kameroje N. Sadūnaitę laikė 7 paras. Kamera, kurioje reikėjo praleisti savaitę laiko, yra rūsyje, drėgna, šalta, tamsi, nešvari ir trūksta oro. Gulėjimui numetė tik nešvarų čiužinį, nedavė nei pagalvės, nei paklodės, nei antklodės. Tokiame šaltame ir drėgname rūsyje Nijolė peršalo. Kai paprašė kameros prižiūrėtoją vaistų nuo kosulio, tuomet pastarasis pikta atkirto: „Na, ir kosėk sau į sveikatą!“ Po tokio atsakymo N. Sadūnaitė jokios medicininės pagalbos jau neprasė, nors jos buvo labai reikalinga.

Jaroslavlio kameroje Nijolė laikė pusantros paras su viena kriminaliste. Gorkyje, pusrūsio

Iš Nijolės Sadūnaitės kelionės į lagerį

kameroje, Nijolę laikė su kriminalistėmis 7 paras. Ruzajevkos kameroje Sadūnaitę pralaidė vieną naktį.

Potmoje kartu su kriminalistėmis kameroje išbuvo 5 paras. Visas naktis teko miegoti ant grindų. Kameroje buvo pilna blakių, negailestingų kaip ir patys prižiūrėtojai. Dvi paras Potmoje Nijolė išbuvo vienuetėje.

Kelionė iš Vilniaus iki Mordovijos užtruko nuo birželio 20 iki liepos 18. Traukiniuose Nijolė vežė daugiausia su kriminalistais, uždarytais geležiniuose narvuose. Maistui duodavo duonos, labai sūrios žuvies ir vandens. Nijolė duonos ir žuvies neėmė, o gėrė tik vandenį.

Pskovo, Jeroslavlio, Gorkio, Ruzajevkos ir Potmos kameros davė labai menką kalinio davinį, kurį Nijolė valgė.

1975 m. rudenį į Mordovijos lagerį buvo atvažiuavę 4 saugumiečiai iš Vilniaus, jie klausinėjo N. Sadūnaitę, ar ji savo kalbą ir paskutinį žodį teisme kam nors perdavė iš Vilniaus saugumo

izoliatoriaus, ar kelionėje į Mordoviją, ar iš Mordovijos lagerio.

Sadūnaitė jiems atsakė: „Argi jūs dar neįsitikinote, jog per pusešimto mėnesio parengtinio tardymo Vilniaus KGB izoliatoriuje aš neatsakinėjau į jūsų klausimus, tai ir dabar neatsakinėsiu.“

Saugumiečiai aiškino, kad jie neklausia, kam Sadūnaitė perdavusi savo kalbą, bet tik iš kur ją perdavė. Ir į šį klausimą Nijolė nieko neatsakė. Nieko nepešė, saugumiečiai sakėsi, kad jie tik tarp kitko užsukę pas ją, nes čia turėję kitokių reikalų. Paklausinėję apie jos nuotaikas, ar nenusibodo, kaip sekasi kolonijoje, pasišalino.

N. Sadūnaitė per visą kalinimo laiką negavo nė vieno laiško iš JAV, nors jai rašė giminės ir kiti. Taip pat negavo laišku iš Anglijos ir kitų valstybių. Ne visus laiškus Nijolė gauna ir iš Lietuvos.

Iš Norvegijos Nijolei buvo pasiųsta maisto (šokolado), kurio jai nedavė. Sadūnaitė apie šį siuntinį sužinojo tik tada, kai iš jos skurdaus kalinės atlyginimo už šį siuntinį buvo atskaityta 8 rub. Po trijų mėnesių

lagerio administracija šį siuntinį atidavė Sadūnaitės broliui.

1975 m. liepos mėn. Mordovijos lageryje ukrainiečių poetas Vasilijus Stusas buvo žiauriai sumuštas. Sužinojusios apie šį faktą, Nijolė kartu su keturiomis politinėmis kalinėmis rugpjūčio 1–5 dienomis protesto ženklan prieš lagerio vyriausybės savivalę bei žiaurumus badavo.

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“, 1976 m. Nr. 24

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ viršelis.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Tėvas H. Kafarelis: „Poros turi būti laimingos“

Gruodžio 8-ąją minima Švč. Mergelės Marijos nekaltojo prasidėjimo šventė. Ji švenčiama nuo 1854 m. gruodžio 8 d., kai popiežius Pijus IX paskelbė privaloma katalikiško tikėjimo tiesa Marijos Nekaltojo Prasidėjimo dogmą.

Anot jos, Mergelė Marija, kurią Dievas pasirinko savo vienatinio sūnaus, išganytojo motina, turėjo būti išvaduota nuo pirmųjų žmoni-

jos tėvų padarytos nuodėmės, kuri yra paveldima ir vadinama gimtąja nuodėme.

Šis teiginys įrodomas, remiantis Šventuoju Raštu. Šią dieną krikščionys džiaugiasi Marijai suteikta dovana ir garbina ją kaip Jėzaus Kristaus motiną.

Gruodžio 8-osios vakarą Ukmergės Švč. Trejybės bažnyčioje vyko Dievo Motinos nekaltojo prasidė-

jimo iškilmės. Melstasi už Dievo Motinos komandas, Dievo Motinos komandų chartiją, mininį 75-erių metų jubiliejų, ir už tėvo Henrio Kafarelio beatifikaciją.

Tėvas H. Kafarelis (1903–1996) buvo tvirtai įsitikinęs: „Poros turi būti laimingos.“ Santuoka yra kelias, nes ten gaunama ir duodama meilė yra laimės šaltinis. Žmogiškoji meilė, jo supratimu, yra kelias

pas Dievą per Jėzų Kristų.

Šis prancūzas kunigas tuoj po Antrojo pasaulinio karo įkūrė tarptautinį sutuoktinių judėjimą *Equipes Notre-Dame* (liet. Dievo Motinos komandos). Šis judėjimas keliolika metų aktyviai veikia ir Lietuvoje.

Tėvas H. Kafarelis subūrė poras, kad drauge su jomis apmąstytų Santuokos sakramentą ir santuokinį

gyvenimą. Po susitikimo su keliomis poromis tėvas Kafarelis ėmėsi gilinti Santuokos sakramento slėpinį ir Bažnyčiai pateikė teologinį šio klausimo apmąstymą.

Surinkęs daugybę duomenų, jis atnaujino krikščioniškos santuokos ir lytiškumo sampratą.

Parengė Vilma Nemunaitienė

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Šešuolių klebonijos pastatas laukia naujų šeiminkų

Rajono savivaldybės administracija aukcione parduoda jai priklausantį nekilnojamąjį turtą – Šešuolių kleboniją. Tai – XIX amžiaus pabaigą menantis medinis seniai nenaudojamas pastatas, priskirtas nekilnojamajam kultūros paveldui.

Skaistė VASILIAUSKAITĖ- DANČENKOVIENĖ

Kaip nurodoma dokumentuose, Šešuolių klebonija pastatyta XIX a. pabaigoje, o perstatyta 1915 metais.

Bendras patalpų plotas – 244 kv. m. Kartu parduodamas ūkio pastatas ir 0,34 ha valstybinės žemės sklypas.

Klebonija nuo 1992 metų įrašyta į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, o ūkio pastatas yra nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos zonoje.

Paveldosaugos požiūriu vertingos yra klebonijos architektūrinės savybės. Pastato sienos – rąstinės, stogo konstrukcija – medinė gegnė, stogo danga buvusi gontų, iš dalies išlikę tinkuoti keraminių plytų

mūro dūmtraukiai. Yra tinkuotas akmens ir raudonų keraminių plytų mūro laiptų į rūšį priestatas.

Pastatas turi dvi medines priemones, dengtas dvišlaičiais stogeliais, pasižymi apdaila ir puošyba. Fasadai yra vertikalčiai apkalti medinėmis lentomis, su lentjuostėmis ir dekoratyvia arkučių juosta viršutinėje dalyje.

Prie puošybos elementų priskiriami langų mediniai apvadai su profiluotais karnizeliais, medinis profiluotas pastogės karnizas su rombo formos ornamento dekoru, priemenių pastogių mediniai profiluoti karnizai.

Pastato viduje yra plytų mūro kaminas-virenė centrinėje namo dalyje ir dvi baltų glazūruotų koklių krosnys su karnizais ir karūnomis.

Virenė yra atviro tipo kaminas, siaurėjantis iki stogo kraigo, su centre esančia ugniaviete. Jame buvo rūkoma ir laikoma mėsa. Šiltuoju metu toks kaminas tarnaudavo kaip šaldytuvas.

Klebonijai taikomi specialiuju nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo reikalavimai. Pradinė nekilnojamojo turto par-

davimo kaina – 7 462 Eur.

Pasak Turto ir įmonių valdymo skyriaus vedėjos Daivos Gladkauskienės, pastatas savivaldybei priklauso jau seniai, jis buvo perimtas iš valstybės, ir, kadangi nenaudojamas, daug metų yra įtrauktas į privatizuojamų objektų sąrašą. Tačiau užtruko dokumentų parengimas, tad aukcione parduodamas pirmą kartą. Anksčiau dėl šio pastato buvo paskelbtas aukcionas, tačiau, net nepradėjus jo vykdyti, nutrauktas.

Šešuolių Šv. Juozapo bažnyčios klebono Vido Bernardo Sajetos žiniomis, Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir atstatant Bažnyčios nuosavybės teises, senojoje klebonijoje gyveno žmonės, neturėję kur išsikelti.

„Vieno nuosavybė, kitas neturi kur gyventi“, – kalbėjo klebonas apie sudėtingą situaciją. Tuomet buvo priimtas sprendimas pastatą atiduoti savivaldybei ir statyti naują kleboniją. Vėliau iš senosios klebonijos gyventojai išsikraustė ir pastatas liko negyvenamas.

Ilgainiui nenaudojamas jis pradėjo nykti. Prieš keliolika metų, kai pastatas buvo dar palyginti

Paveldosaugos požiūriu vertingas pastatas nyksta nenaudojamas.

geros būklės, juo domėjosi pirkėjai, tačiau tada nebuvo galimybių jo parduoti. Dabar, pasak klebono, pastatas yra avarinės būklės ir bado akis, tačiau tikrai yra unikalus. Jei atsirastų, kas jį nupirktų, tai būtų svarbu praeities išsaugojimui.

Bažnyčia šiuo metu savo pastangomis atnaujina varpinę. „Įgytas naujas varpas, įrengėme praėjimus, nes buvo nesaugu prižiūrėti. Mažais žingsniais

einame į priekį“, – sakė klebonas. Dar reikia nudažyti, tačiau žiemos metu remonto darbai sustoja.

V. B. Sajeta priminė, kad parapijos priklausomybėje yra dar vienas pastatas – špitalė, kurioje sovietmečiu gyveno kunigai. Norėtų prikelti šį pastatą.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

